

ՏԵՂԵԿԱՆՔ
ՓՈՓՈԽՎՈՂ ՀԵՒՎԱԾՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Հոդված 19. Լիցենզավորման ենթակա գործունեություն իրականացնելու նպատակով լիցենզիաներ, արտոնագրեր (թույլտվություններ) տալու համար պետական տուրքի դրույքաչափերը

Լիցենզավորման ենթակա գործունեություն իրականացնելու նպատակով լիցենզիաներ, արտոնագրեր (թույլտվություններ) տալու համար պետական տուրքը գանձվում է հետևյալ դրույքաչափերով.

**1. ԱՌԵՎՏՐԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌ
(բաժինն ուժը կորցրել է 27.10.17 ՀՕ-171-Ն)**

2. ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

2.1	դեղերի արտադրության համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 200-ապատիկի չափով
2.2	<i>(ենթակետն ուժը կորցրել է 22.02.07 ՀՕ-117-Ն)</i>	
2.3	<i>(ենթակետն ուժը կորցրել է 22.02.07 ՀՕ-117-Ն)</i>	
2.4	դեղատնային գործունեության համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 50-ապատիկի չափով
2.5	բժշկական օգնության և սպասարկման իրականացման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 50-ապատիկի չափով
2.6	<i>(ենթակետն ուժը կորցրել է 25.10.17 ՀՕ-160-Ն)</i>	
2.7	<i>(ենթակետն ուժը կորցրել է 19.06.13 ՀՕ-85-Ն)</i>	
2.7 ¹	<i>(ենթակետն ուժը կորցրել է 19.06.13 ՀՕ-85-Ն)</i>	
2.8	շարունակական մասնագիտական զարգացման հավաստագիր ստանալու համար՝ ա) ավագ բուժաշխատողի համար՝ բ) միջին բուժաշխատողի համար՝	բազային տուրքի եռապատիկի չափով բազային տուրքի չափով
2.9.	դեղերի մեծածախ իրացում	տարեկան բազային տուրքի 100-ապատիկի չափով

3. ԱՐԺՈՒԹԱՅԻՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

		2020 թվականի հունվարի 1-ից	2021 թվականի հունվարի 1-ից
3.1.	արտարժույթի (յուրաքանչյուր առանձին հասցեում) առք ու վաճառքի համար՝ տարեկան՝	բազային տուրքի 500-ապատիկի չափով	բազային տուրքի 1000-ապատիկի չափով
3.2.	արտարժույթի առք ու վաճառքի սակարկությունների կազմակերպման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 500-ապատիկի չափով	
3.3.	արժույթի դիլերային-բրոկերային առք ու վաճառքի համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 1000-ապատիկի չափով	

4. ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

4.1	<i>(ենթակետն ուժը կորցրել է 22.02.07 ՀՕ-117-Ն)</i>		
4.2	ներդրումային ծառայությունների մատուցման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 500-ապատիկի չափով	
4.3	կարգավորվող շուկայի օպերատորի, կենտրոնական դեպոզիտարիայի գործունեության համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 500-ապատիկի չափով	
4.4.	ֆոնդի կառավարման գործունեության իրականացման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 500-ապատիկի չափով	

5. ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

5.1	բանկերի (նաև օտարերկրյա բանկերի մասնաճյուղերի, որոնք ներգրավում են ավանդներ) գործունեության համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 8000-ապատիկի չափով	
5.1.1.	բանկի յուրաքանչյուր մասնաճյուղի գործունեության համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 1000-ապատիկի չափով	
5.1.2.	բանկի յուրաքանչյուր ներկայացուցչության գործունեության համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 500-ապատիկի չափով	
5.1.3.	օտարերկրյա բանկի յուրաքանչյուր ներկայացուցչության գործունեության համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 500-ապատիկի չափով	
5.1.4.	օտարերկրյա բանկերի մասնաճյուղերի (որոնք չեն ներգրավում ավանդներ) գործունեության համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 1000-ապատիկի չափով	
5.2	գրավատների (յուրաքանչյուր առանձին հասցեում) կազմակերպման համար՝ տարեկան	2020 թվականի հունվարի 1-ից՝ բազային տուրքի 1500-ապատիկի չափով	

2021 թվականի հունվարի 1-ից՝
բազային տուրքի 2000-ապատիկի
չափով

5.3 *(կեսն ուժը կորցրել է 22.12.10 ՀՕ-283-Ն)*

- 5.4 կյանքի յուրաքանչյուր դասի ապահովագրության իրականացման համար՝ տարեկան բազային տուրքի 700-ապատիկի չափով
- 5.4.1. ոչ կյանքի յուրաքանչյուր դասի ապահովագրության իրականացման համար՝ տարեկան բազային տուրքի 300-ապատիկի չափով
- 5.4.2. յուրաքանչյուր դասի վերաապահովագրության իրականացման համար՝ տարեկան բազային տուրքի 3000-ապատիկի չափով
- 5.4.3. ապահովագրական ընկերության յուրաքանչյուր մասնաճյուղի գործունեության համար՝ տարեկան բազային տուրքի 200-ապատիկի չափով
- 5.4.4. ապահովագրական ընկերության յուրաքանչյուր ներկայացուցչության գործունեության համար՝ տարեկան բազային տուրքի 300-ապատիկի չափով
- 5.4.5. օտարերկրյա ապահովագրական ընկերության յուրաքանչյուր ներկայացուցչության գործունեության համար՝ տարեկան բազային տուրքի 300-ապատիկի չափով
- 5.5 ինկասացիոն ծառայությունների մատուցման համար՝ տարեկան բազային տուրքի 300-ապատիկի չափով
- 5.6 ապահովագրական բրոկերային գործունեության համար՝ տարեկան բազային տուրքի 250-ապատիկի չափով
- 5.7 *(կեսն ուժը կորցրել է 04.12.19 ՀՕ-289-Ն)*
- 5.8 վարկային կազմակերպության գործունեության համար՝ տարեկան բազային տուրքի 6000-ապատիկի չափով
- 5.8.1. վարկային կազմակերպության յուրաքանչյուր մասնաճյուղի (որն իրականացնում է արտարժույթի կանխիկ փոխանակում) գործունեության համար՝ տարեկան բազային տուրքի 1000-ապատիկի չափով
- 5.8.2. վարկային կազմակերպության յուրաքանչյուր մասնաճյուղի (որը չի իրականացնում արտարժույթի փոխանակում) գործունեության համար՝ տարեկան բազային տուրքի 500-ապատիկի չափով
- 5.8.3. վարկային կազմակերպության յուրաքանչյուր ներկայացուցչության գործունեության համար՝ տարեկան բազային տուրքի 100-ապատիկի չափով
- 5.9 դրամական (փողային) փոխանցումների իրականացման համար՝ տարեկան բազային տուրքի 1000-ապատիկի չափով
- 5.9.1. Դրամական փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպության յուրաքանչյուր մասնաճյուղի գործունեության համար՝ տարեկան բազային տուրքի 50-ապատիկի չափով

5.10	վճարային գործիքների և վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգի և քլիրինգի իրականացման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 1000-ապատիկի չափով
5.11	վարկային բյուրոյի գործունեության համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 1000-ապատիկի չափով
5.12	<i>(կեսն ուժը կորցրել է 24.11.04 ՀՕ-151-Ն)</i>	

6. ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ
(կեսն ուժը կորցրել է 13.11.15 ՀՕ-124-Ն)

7. ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

7.1	բնական գազի ներկրման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 10000-ապատիկի չափով
7.2	բնական գազի փոխադրման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 15000-ապատիկի չափով
7.3	բնական գազի բաշխման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 15000-ապատիկի չափով
7.4	բնական գազի արտահանման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 10000-ապատիկի չափով
7.5	Էլեկտրական էներգիայի արտադրության համար, այդ թվում՝	
7.5.1	Էլեկտրաէներգետիկական համակարգում նոր արտադրական հզորությունների կառուցման (վերակառուցման) ժամանակահատվածի համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 100-ապատիկի չափով
7.5.2	Էլեկտրական էներգիայի արտադրության ժամանակահատվածի համար, այդ թվում՝	
7.5.2.1	մինչև 6 ՄՎտ (ներառյալ) դրվածքային հզորության կայանների համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 100-ապատիկի չափով
7.5.2.2	6-15 ՄՎտ (ներառյալ) դրվածքային հզորության կայանների համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 1000-ապատիկի չափով
7.5.2.3	15-25 ՄՎտ (ներառյալ) դրվածքային հզորության կայանների համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 2500-ապատիկի չափով
7.5.2.4	25-50 ՄՎտ (ներառյալ) դրվածքային	բազային տուրքի

	հզորության կայանների համար՝ տարեկան	5000-ապատիկի չափով
7.5.2.5	50 ՄՎտ-ից բարձր դրվածքային հզորության կայանների համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 15 000-ապատիկի չափով
7.6	Էլեկտրական էներգիայի մեծածախ առևտրի համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 1000-ապատիկի չափով
7.7	Էլեկտրական էներգիայի հաղորդման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 15000-ապատիկի չափով
7.8	Էլեկտրական էներգիայի Բաշխման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 30000-ապատիկի չափով
7.9	Էլեկտրական էներգիայի մատակարարման (ներառյալ՝ երաշխավորված) համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 1000-ապատիկի չափով
7.10	ջերմային էներգիայի արտադրության համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 100-ապատիկի չափով
7.11	ջերմային էներգիայի փոխադրման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 100-ապատիկի չափով
7.12	ջերմային էներգիայի Բաշխման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 100-ապատիկի չափով
7.13	Էլեկտրաէներգետիկական և գազամատակարարման համակարգերի օպերատորի ծառայությունների համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 5000-ապատիկի չափով
7.14	Էներգետիկ շուկայի օպերատորի ծառայությունների համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 5000-ապատիկի չափով
7.15	գազամատակարարման համակարգում նոր արտադրական հզորությունների կառուցման (վերակառուցման) համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 100-ապատիկի չափով

7.1. ՋՐԱՅԻՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

7.1.1.	խմելու ջրամատակարարման և (կամ) ջրահեռացման (կեղտաջրերի մաքրման) ծառայությունների մատուցման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 100-ապատիկի չափով
--------	---	----------------------------------

8. ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

8.1	Նախադպրոցական կրթական ծրագրերի իրականացում	բազային տուրքի 10-ապատիկի չափով
-----	--	---------------------------------

8.2	Տարրական հանրակրթական ծրագրի իրականացում	բազային տուրքի 15-ապատիկի չափով
8.3	Հիմնական հանրակրթական ծրագրի իրականացում	բազային տուրքի 25-ապատիկի չափով
8.4	Միջնակարգ հանրակրթական ծրագրի իրականացում	բազային տուրքի 25-ապատիկի չափով
8.5	<i>(ենթակետն ուժը կորցրել է 10.07.09 ՀՕ-164-Ն)</i>	
8.5.1	նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթական ծրագրերի իրականացման համար	բազային տուրքի 30-ապատիկի չափով
8.5.2	միջին մասնագիտական կրթական ծրագրերի իրականացման համար	բազային տուրքի 150-ապատիկի չափով
8.5.3	բակալավրի կրթական ծրագրի իրականացման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 300-ապատիկի չափով
8.5.4.	<i>(ենթակետն ուժը կորցրել է 08.12.10 ՀՕ-242-Ն)</i>	
8.5.5.	մագիստրոսի կրթական ծրագրի իրականացման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 300-ապատիկի չափով

9. ՀԵՌԱՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

9.1.	<i>(ենթակետն ուժը կորցրել է 29.04.13 ՀՕ-49-Ն)</i>	
9.1.1.	<i>(ենթակետն ուժը կորցրել է 29.04.13 ՀՕ-49-Ն)</i>	
9.1.2.	<i>(ենթակետն ուժը կորցրել է 29.04.13 ՀՕ-49-Ն)</i>	
9.1.3.	<i>(ենթակետն ուժը կորցրել է 29.04.13 ՀՕ-49-Ն)</i>	
9.1.4.	<i>(ենթակետն ուժը կորցրել է 29.04.13 ՀՕ-49-Ն)</i>	
9.1.1	հանրային էլեկտրոնային հաղորդակցության ցանցի շահագործման համար՝ այդ թվում՝	
9.1.1.1	Երևան քաղաքում և միաժամանակ մեկ կամ մի քանի մարզերում ցանցի շահագործման համար՝ տարեկան բազային տուրքի	500-ապատիկի չափով
9.1.1.2	Երևան քաղաքի տարածքում ցանցի շահագործման համար՝ տարեկան բազային տուրքի	300-ապատիկի չափով
9.1.1.3	Երևան քաղաքը չներառող՝ մեկից ավելի մարզերի տարածքում ցանցի շահագործման համար՝ տարեկան բազային տուրքի	200-ապատիկի չափով

9.1.1.4	մեկ մարզի տարածքում ցանցի շահագործման համար՝ տարեկան բազային տուրքի	100-ապատիկի չափով
9.2.	<i>(ենթակետն ուժը կորցրել է 29.04.13 ՀՕ-49-Ն)</i>	
9.3.	<i>(ենթակետն ուժը կորցրել է 08.12.10 ՀՕ-242-Ն)</i>	
9.4.	<i>(ենթակետն ուժը կորցրել է 22.02.07 ՀՕ-117-Ն)</i>	
9.5.	<i>(ենթակետն ուժը կորցրել է 29.04.13 ՀՕ-49-Ն)</i>	
9.6.	հեռուստառադիոհաղորդումների հեռարձակման համար՝ այդ թվում՝	
9.6.1.	հեռուստահաղորդումների եթերային հեռարձակում իրականացնելու համար՝	
9.6.1.1.	հանրապետական սփռման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 1000-ապատիկի չափով
9.6.1.2.	մայրաքաղաքային սփռման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 500-ապատիկի չափով
9.6.1.3.	տարածքային սփռման համար՝ տարեկան (բացառությամբ անալոգային հեռարձակումների)	բազային տուրքի 100-ապատիկի չափով
9.6.2.	ռադիոհաղորդումների հեռարձակման համար՝	
9.6.2.1.	Երևան քաղաքում և միաժամանակ մեկ կամ մի քանի մարզերում հեռարձակման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 500-ապատիկի չափով
9.6.2.2.	Երևան քաղաքի տարածքում հեռարձակման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 200-ապատիկի չափով
9.6.2.3.	Երևան քաղաքը չներառող՝ մեկից ավելի մարզերի տարածքում հեռարձակման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 25-ապատիկի չափով
9.6.2.4.	մեկ մարզի տարածքում հեռարձակման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 10-ապատիկի չափով

(պարբերությունը հանվել է 29.04.13 ՀՕ-49-Ն)

Միաժամանակ հեռուստահաղորդումների և ռադիոհաղորդումների հեռարձակման գործունեության իրականացման դեպքում կիրառվում է դրանց համար սահմանված պետական տուրքի դրույքաչափերից առավելագույնը:

9.7. Հեռուստառադիոհաղորդումների հեռարձակման արտոնագիր (լիցենզիա) ստանալու համար՝ այդ թվում՝

9.7.1. թվային հեռարձակման ցանցի միջոցով հեռուստահաղորդումների եթերային հեռարձակում իրականացնելու հեռուստահեռարձակողների լիցենզավորման մրցույթին մասնակցելու համար՝

- 9.7.1.1. հանրապետական սփռման համար՝ բազային տուրքի 500-ապատիկի չափով
- 9.7.1.2. մայրաքաղաքային սփռման համար՝ բազային տուրքի 400-ապատիկի չափով
- 9.7.1.3. տարածքային սփռման համար՝ բազային տուրքի 200-ապատիկի չափով

9.7.2. ռադիոհաղորդումների եթերային հեռարձակման համար՝

- 9.7.2.1. Երևան քաղաքի տարածքում և մեկ կամ մի քանի մարզերի տարածքներում ռադիոհաղորդումների եթերային հեռարձակման համար՝ բազային տուրքի 250-ապատիկի չափով
- 9.7.2.2. Երևան քաղաքի տարածքում ռադիոհաղորդումների եթերային հեռարձակման համար՝ բազային տուրքի 200-ապատիկի չափով
- 9.7.2.3. մի քանի մարզերի տարածքներում ռադիոհաղորդումների եթերային հեռարձակման համար՝ բազային տուրքի 200-ապատիկի չափով
- 9.7.2.4. մեկ մարզի տարածքում ռադիոհաղորդումների եթերային հեռարձակման համար՝ բազային տուրքի 150-ապատիկի չափով

9.7.3. հեռուստահաղորդումների կաբելային (մալուխային) հեռարձակման համար՝

- 9.7.3.1. Երևանում և մեկ կամ մի քանի մարզերում հեռուստահաղորդումների կաբելային հեռարձակման համար՝ տարեկան բազային տուրքի 500-ապատիկի չափով
- 9.7.3.2. Երևանում հեռուստահաղորդումների կաբելային հեռարձակման համար՝ տարեկան բազային տուրքի 400-ապատիկի չափով
- 9.7.3.3. մեկից ավելի մարզերում հեռուստահաղորդումների կաբելային հեռարձակման համար՝ տարեկան բազային տուրքի 250-ապատիկի չափով
- 9.7.3.4. մեկ մարզում հեռուստահաղորդումների կաբելային հեռարձակման համար՝ տարեկան բազային տուրքի 100-ապատիկի չափով
- 9.8. մասնավոր մուլտիպլեքսորի գործունեության համար՝ տարեկան բազային տուրքի 100.000-ապատիկի չափով

9. ՓՈՍՏԱՅԻՆ ԿԱՊԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

9.1.1	փոստային կապի գործունեության համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 3000-ապատիկի չափով
-------	---	-----------------------------------

10. ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ
(բաժինն ուժը կորցրել է 27.10.17 ՀՕ-171-Ն)

11. ԱՏՈՄԱՅԻՆ ԷՆԵՐԳԻԱՅԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

11.1.	միջուկային տեղակայանքների հրապարակի ընտրման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 1000-ապատիկի չափով
11.2	ռադիոակտիվ թափոնների պահեստարանների հրապարակի ընտրման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 500-ապատիկի չափով
11.3	ռադիոակտիվ թափոնների գերեզմանոցների հրապարակի ընտրման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 500-ապատիկի չափով
11.4	միջուկային տեղակայանքների նախագծման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 1000-ապատիկի չափով
11.5	ռադիոակտիվ թափոնների պահեստարանների նախագծման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 500-ապատիկի չափով
11.6	ռադիոակտիվ թափոնների գերեզմանոցների նախագծման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 500-ապատիկի չափով
11.7	միջուկային տեղակայանքների կառուցման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 1000-ապատիկի չափով
11.8	ռադիոակտիվ թափոնների պահեստարանների կառուցման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 500-ապատիկի չափով
11.9	ռադիոակտիվ թափոնների գերեզմանոցների կառուցման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 500-ապատիկի չափով
11.10	միջուկային տեղակայանքների շահագործման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 1000-ապատիկի չափով
11.11	ռադիոակտիվ թափոնների պահեստարանների շահագործման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 10-ապատիկի չափով
11.12	ռադիոակտիվ թափոնների գերեզմանոցների շահագործման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 10-ապատիկի չափով
11.13	միջուկային տեղակայանքները շահագործումից հանելու համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 1000-ապատիկի չափով
11.14	ռադիոակտիվ թափոնների պահեստարանները շահագործումից	բազային տուրքի

	հանելու համար՝ տարեկան	10-ապատիկի չափով
11.15	ռադիոակտիվ թափոնների գերեզմանոցները շահագործումից հանելու համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 10-ապատիկի չափով
11.16	միջուկային նյութերի ներմուծման կամ արտահանման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 20-ապատիկի չափով
11.17	ռադիոակտիվ նյութերի կամ ռադիոակտիվ նյութեր պարունակող սարքերի ներմուծման կամ արտահանման համար տարեկան	բազային տուրքի 10-ապատիկի չափով
11.18	ռադիոակտիվ թափոնների ներմուծման կամ արտահանման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 10-ապատիկի չափով
11.19	միջուկային նյութերի օգտագործման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 10-ապատիկի չափով
11.20	միջուկային նյութերի փոխադրման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 10-ապատիկի չափով
11.21	միջուկային նյութերի պահեստավորման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 10-ապատիկի չափով
11.22	միջուկային նյութերի արտադրության համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 2000-ապատիկի չափով
11.23	ռադիոակտիվ նյութերի արտադրության կամ օգտագործման կամ փոխադրման կամ պահեստավորման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 10-ապատիկի չափով
11.24	ռադիոակտիվ նյութեր պարունակող սարքերի արտադրության կամ օգտագործման կամ վերանորոգման կամ մոնտաժման և կարգաբերման կամ փոխադրման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 10-ապատիկի չափով
11.25	գեներացնող ճառագայթման աղբյուրների բազային տուրքի օգտագործման կամ կարգաբերման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 10-ապատիկի չափով
11.26	ռադիոակտիվ թափոնների հետ աշխատանքների կատարման՝ վերամշակման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 5-ապատիկի չափով
11.27	ռադիոակտիվ թափոնների հետ աշխատանքների կատարման՝ պահման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 5-ապատիկի չափով
11.28	միջուկային տեղակայանքների և միջուկային բազային տուրքի նյութերի ֆիզիկական պաշտպանության իրականացման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 50-ապատիկի չափով
11.29	ատոմային էներգիայի օգտագործման օբյեկտների համար անվտանգության տեսակետից կարևոր սարքերի, սարքավորումների, համակարգերի նախագծման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 50-ապատիկի չափով
11.30	ատոմային էներգիայի օգտագործման օբյեկտների համար	

անվտանգության տեսակետից կարևոր սարքերի, սարքավորումների, համակարգերի պատրաստման համար՝ տարեկան
բազային տուրքի
100-ապատիկի չափով

11.31 ատոմային էներգիայի օգտագործման օբյեկտների նախագծերի և այլ փաստաթղթերի փորձաքննության համար՝ տարեկան
բազային տուրքի
50-ապատիկի չափով

11.32 ատոմային էներգիայի օգտագործման բնագավառում անվտանգության ապահովման տեսակետից կարևոր պաշտոններ զբաղեցնող ֆիզիկական անձանց գործունեության համար՝ տարեկան
բազային տուրքի
10-ապատիկի չափով

12. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

12.1 վտանգավոր թափոնների գործածության լիցենզիայի յուրաքանչյուր ներդիրի համար՝ տարեկան
բազային տուրքի
40-ապատիկի չափով

12² *(էնթալկետն ուժը կորցրել է 08.12.10 ՀՕ-242-Ն)*

12³ Օգոնային շերտը քայքայող նյութերի առաքման թույլտվության տրման համար
բազային տուրքի
50-ապատիկի չափով

12.4 Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննություն.

1. փորձաքննության գործընթացի իրականացման համար
ա) հիմնադրութային փաստաթղթի համար՝
բազային տուրքի 500-ապատիկի չափով

բ) նախատեսվող գործունեության Ա կատեգորիայի համար՝
բազային տուրքի 500-ապատիկի չափով

գ) նախատեսվող գործունեության Բ կատեգորիայի համար՝
բազային տուրքի 400-ապատիկի չափով

դ) նախատեսվող գործունեության Գ կատեգորիայի համար՝
բազային տուրքի 15-ապատիկի չափով

12.5 *(կետն ուժը կորցրել է 17.11.17 ՀՕ-210-Ն)*

**13. ՈՐԱԿԻ, ՍՏԱՆԴԱՐՏԱՑՄԱՆ, ՍԵՐՏԻՖԻԿԱՑՄԱՆ, ՉԱՓԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ
(բաժինն ուժը կորցրել է 08.12.10 ՀՕ-242-Ն)**

14. ՎԻՃԱԿԱԽԱՂԵՐԻ, ՇԱՀՈՒՄՆԵՐՈՎ ԽԱՂԵՐԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

14.1	վիճակախաղերի կազմակերպման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 600000-ապատիկի չափով
14.2	յուրաքանչյուր վայրում շահումներով խաղերի և խաղատների կազմակերպման համար, այդ թվում՝	
14.2.1.	Ծաղկաձոր քաղաքում՝ տարեկան	բազային տուրքի 180000-ապատիկի չափով
14.2.2.	Սևան քաղաքում՝ տարեկան	բազային տուրքի 150000-ապատիկի չափով
14.2.3.	Ջերմուկ քաղաքում՝ տարեկան	բազային տուրքի 100000-ապատիկի չափով
14.2.4.	Մեղրի քաղաքում՝ տարեկան	բազային տուրքի 35000-ապատիկի չափով
14.2.5.	այլ վայրում՝ տարեկան	բազային տուրքի 5500000-ապատիկի չափով
14.3.	Ինտերնետ շահումով խաղերի կազմակերպման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 600000-ապատիկի չափով

15. ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

15.1	<i>(Էնթակետն ուժը կորցրել է 08.12.10 ՀՕ-242-Ն)</i>	
15.2	<i>(Էնթակետն ուժը կորցրել է 22.02.07 ՀՕ-117-Ն, 22.02.07 ՀՕ-85-Ն)</i>	
15.3	երկաթուղային տրանսպորտի գործունեության կազմակերպման համար՝ տարեկան	բազային տուրքի 1000-ապատիկի չափով
15.4	տրանսպորտային միջոցների և դրանց կցորդների պարտադիր տեխնիկական զննության անցկացման գործունեության իրականացման համար՝ օգտագործվող յուրաքանչյուր հոսքագծի հաշվով, տարեկան	բազային տուրքի 1000-ապատիկի չափով
15.4.1.	Ընդհանուր օգտագործման ուղևորատար ավտոմոբիլային տրանսպորտով կանոնավոր փոխադրումների կազմակերպման համար՝ - կազմակերպությունների և անհատ ձեռնարկատերերի կողմից միջպետական, միջմարզային, ներմարզային, ներքաղաքային երթուղու (անկախ երթուղիների քանակից) տարեկան սպասարկման համար	բազային տուրքի 100-ապատիկի չափով

- 15.5 Մարդատար-տաքսի ավտոմոբիլներով ուղևորափոխադրումներ կազմակերպելու համար`
 - անհատ ձեռնարկատերերի և կազմակերպությունների կողմից մարդատար-տաքսի մեկից չորս ավտոմոբիլներով ուղևորափոխադրումների կազմակերպման համար` տարեկան
 Բազային տուրքի 100-ապատիկի չափով
 - անհատ ձեռնարկատերերի և կազմակերպությունների կողմից մարդատար-տաքսի չորսից ավելի ավտոմոբիլներով ուղևորափոխադրումների կազմակերպման համար` տարեկան
 Բազային տուրքի 200-ապատիկի չափով
- 15.6 *(կեսն ուժը կորցրել է 25.06.19 ՀՕ-69-Ն)*
- 15.7 Չմասնատվող բեռ փոխադրող թույլատրելի առավելագույն զանգվածը գերազանցող և (կամ) մեկ սոնու վրա ընկնող բեռնվածքը գերազանցող ծանրաքաշ և (կամ) մեծ եզրաչափերը գերազանցող տրանսպորտային միջոցին օրենքով սահմանված դեպքերում Հայաստանի Հանրապետության ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային ճանապարհներով փոխադրման իրականացման մեկանգամյա երթուղու թույլտվություն տալու համար
 Բազային տուրքի տասնապատիկի չափով

16. ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

- 16.1. Քաղաքաշինական փաստաթղթերի ինժեներական բաժինների մշակման (բացառությամբ ճարտարապետական և կոնստրուկտորական մասերի, ինչպես նաև շինարարության թույլտվություն չպահանջող աշխատանքների) յուրաքանչյուր ներդիրի համար` տարեկան
 Բազային տուրքի 40-ապատիկի չափով
- 16.1.1. Քաղաքաշինական փաստաթղթերի փորձաքննության յուրաքանչյուր ներդիրի համար` տարեկան
 Բազային տուրքի 40-ապատիկի չափով
- 16.2. Շինարարության իրականացման յուրաքանչյուր ներդիրի համար` տարեկան
 Բազային տուրքի 80-ապատիկի չափով
- 16.3. Շինարարության որակի տեխնիկական հսկողության յուրաքանչյուր ներդիրի համար` տարեկան
 Բազային տուրքի 50-ապատիկի չափով
- 16.4. Ինժեներական հետազննման համար` տարեկան
 Բազային տուրքի 50- ապատիկի չափով
- 16.5. Շենքերի և շինությունների տեխնիկական վիճակի հետազննության համար` տարեկան
 Բազային տուրքի 100-ապատիկի չափով

17. ՊԵՏԱԿԱՆ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՆԴԻՍԱՑՈՂ ԸՆԴԵՐՔԻ ԵՎ ԲՆԱԿԱՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ (ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ) ԱՐՏՈՆԱԳՐԵՐԻ (ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ, ԼԻՑԵՆԶԻԱՆԵՐԻ) ԲՆԱԳԱՎԱՌ
(կեսն ուժը կորցրել է 28.11.11 ՀՕ-282-Ն)

17¹ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ
(բաժինն ուժը կորցրել է 08.12.10 ՀՕ-242-Ն)

18. ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԱՅԼ ԲՆԱԳԱՎԱՌՆԵՐ

- 18.1 լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակների վերաբերյալ օրենքով նախատեսված փորձաքննությունների իրականացման համար՝ տարեկան բազային տուրքի 25-ապատիկի չափով
- 18.2 *(ենթակետն ուժը կորցրել է 22.02.07 ՀՕ-117-Ն)*
- 18.3 *(ենթակետն ուժը կորցրել է 08.12.10 ՀՕ-242-Ն)*
- 18.4 *(ենթակետն ուժը կորցրել է 08.12.10 ՀՕ-242-Ն)*
- 18.5 *(ենթակետն ուժը կորցրել է 08.12.11 ՀՕ-338-Ն)*
- 18.6 *(ենթակետն ուժը կորցրել է 08.12.10 ՀՕ-242-Ն)*
- 18.7 *(ենթակետն ուժը կորցրել է 11.12.02 ՀՕ-482-Ն)*
- 18.8 *(ենթակետն ուժը կորցրել է 13.11.15 ՀՕ-124-Ն)*
- 18.8.1 *(ենթակետն ուժը կորցրել է 13.11.15 ՀՕ-124-Ն)*
- 18.9 *(ենթակետն ուժը կորցրել է 08.12.10 ՀՕ-242-Ն)*
- 18.10 *(ենթակետն ուժը կորցրել է 13.11.15 ՀՕ-124-Ն)*
- 18.11 *(ենթակետն ուժը կորցրել է 08.12.10 ՀՕ-242-Ն)*
- 18.12* Թմրամիջոցների կամ հոգեմետ նյութերի կամ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած դրանց պրեկուրսորների՝
- արտադրություն՝ տարեկան բազային տուրքի 100-ապատիկի չափով
  - արտահանում, ներմուծում կամ մեծածախ առևտուր՝ տարեկան բազային տուրքի 100-ապատիկի չափով
- 18.13* *(ենթակետն ուժը կորցրել է 04.02.10 ՀՕ-13-Ն)*
- 18.14 *(ենթակետն ուժը կորցրել է 13.11.15 ՀՕ-124-Ն)*
- 18.14.1. *(ենթակետն ուժը կորցրել է 13.11.15 ՀՕ-124-Ն)*
- 18.14.2. *(ենթակետն ուժը կորցրել է 13.11.15 ՀՕ-124-Ն)*
- 18.14.3. *(ենթակետն ուժը կորցրել է 13.11.15 ՀՕ-124-Ն)*

<u>18.14.4. Աշխատանքի տեղավորման կազմակերպման համար՝ տարեկան</u>	<u>բազային տուրքի 100-ապատիկի չափով</u>
19. Բացի սույն հոդվածի 1-18.14-րդ կետերում, ինչպես նաև 191-րդ և 192-րդ հոդվածներում նշված դեպքերից՝	
Ֆիզիկական անձանցից՝ տարեկան	բազային տուրքի 10-ապատիկի չափով
իրավաբանական անձանցից՝ տարեկան	բազային տուրքի 50-ապատիկի չափով
20. լիցենզիայի կրկնօրինակը տալու համար	լիցենզիայի տվյալ տեսակը տալու համար սահմանված դրույքաչափի կրկնակի չափով, բայց ոչ ավելի բազային տուրքի 24-ապատիկից
21. Լիցենզիայի ներդիրի կրկնօրինակը տալու համար	բազային տուրքի 10-ապատիկի չափով
22. լիցենզիայի վերաձևակերպման համար	բազային տուրքի 10-ապատիկի չափով
23. լիցենզիաների էլեկտրոնային գրանցամատյանից այլ անձանց յուրաքանչյուր տեղեկատվության թղթային տարբերակով տրամադրման համար՝	բազային տուրքի եռապատիկի չափով
24. լիցենզիայի ժամկետի երկարաձգման համար	բազային տուրքի եռապատիկի չափով
25. բացառությամբ սույն հոդվածի 3.1.1-ին, 5.2-րդ, 9.1-9.6-րդ, 14.2-րդ, 17.1-17.6-րդ և 18.14-րդ կետերում նշված լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակների, մեկից ավելի յուրաքանչյուր վայրում ևս լիցենզավորման ենթակա նույն գործունեության տեսակով զբաղվելու լիցենզիայի տրման համար՝ տարեկան	տվյալ լիցենզիայի տրման համար սահմանված պետական տուրքի դրույքաչափի հիսուն տոկոսի չափով

Եթե «Լիցենզավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի համաձայն լիցենզավորված անձը պարտավոր է լիցենզավորման ենթակա գործունեությունն իրականացնել միայն լիցենզիայում նշված վայրում, ապա մեկից ավելի վայրերում լիցենզավորման ենթակա նույն գործունեության իրականացման լիցենզիաներ ստանալու համար հայտերի միաժամանակ ներկայացման դեպքում հայտատուն կարող է ինքնուրույն ընտրել այն լիցենզիան, որի համար սույն օրենքով սահմանված տարեկան պետական տուրքերը ենթակա են գանձման (վճարման) սույն հոդվածի 1-19-րդ կետերով սահմանված դրույքաչափերով: Հայտատուի կողմից ինքնուրույն չորոշելու և (կամ) լիցենզավորող մարմնին չհայտնելու դեպքում լիցենզավորող մարմինն իր հայեցողությամբ որոշում է, թե նույն գործունեության իրականացման լիցենզիաներից որի համար է սույն օրենքով սահմանված տարեկան պետական տուրքը ենթակա գանձման (վճարման) սույն հոդվածի 1-19-րդ կետերով սահմանված դրույքաչափերով:

Սույն հոդվածի 1-19-րդ կետերով սահմանված դրույքաչափերի համաձայն վճարված պետական տուրքի հիման վրա տրված լիցենզիայից բացի, յուրաքանչյուր այլ վայրի համար լիցենզիայի տրման համար տարեկան պետական տուրքերը ենթակա են գանձման (վճարման) սույն հոդվածի 25-րդ կետով սահմանված դրույքաչափով, եթե նույն կետով այլ բան սահմանված չէ:

Եթե լիցենզավորված անձն ստացել է լիցենզիա (լիցենզիաներ)՝ վճարելով տարեկան պետական տուրքը սույն օրենքի 19 հոդվածի 25-րդ կետի համաձայն, ապա սույն օրենքի 19 հոդվածի այլ կետերով սահմանված կարգով վճարված պետական տուրքի հիման վրա ստացված լիցենզիայի ուժը կորցրած ճանաչվելու կամ սահմանված տարեկան հերթական պետական տուրքը սահմանված ժամկետում չվճարելու հիմքով կասեցված համարվելու օրվանից սույն օրենքի 19 հոդվածի 25-րդ կետի համաձայն վճարած տուրքը եռօրյա ժամկետում ենթակա է լրավճարման այդ լիցենզիաներից որևէ մեկի համար՝ 19 հոդվածի այլ կետերով տվյալ գործունեության իրականացման լիցենզիայի տրման համար սահմանված պետական տուրքի դրույքաչափի 50 տոկոսի չափով: Եռօրյա ժամկետում լրավճարումը չկատարելու դեպքում սույն օրենքի 19 հոդվածի 25-րդ կետի համաձայն վճարված տարեկան պետական տուրքի հիման վրա տրված լիցենզիան (լիցենզիաները) համարվում է (են) կասեցված եռօրյա ժամկետին հաջորդող օրվանից:

Լիազոր մարմնի կողմից տարեկան պետական տուրքի գանձման օբյեկտ հանդիսացող արտոնագրի, թույլտվության կամ լիցենզիայի գործողության ժամկետը լրիվ տարով (տարիներով) երկարաձգելու դեպքում դրանց տրման համար սահմանված տարեկան պետական տուրքը շարունակվում է վճարվել տարեկան պետական տուրքի գանձման և վճարման համար սույն օրենքով սահմանված ընդհանուր կարգով:

Լիցենզիայի, արտոնագրի կամ թույլտվության գործողության ժամկետն օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, բացառապես ոչ լրիվ տարով երկարաձգվելու դեպքում պետական տուրք գանձող մարմնի կողմից օրենքով սահմանված տարեկան պետական տուրքը ենթակա է համամասնորեն հաշվարկման և գանձման՝ հաշվի առնելով լիցենզիայի գործողության երկարաձգված ժամկետի ոչ լրիվ տարվա ամիսների թիվը (լիցենզիայի, արտոնագրի կամ թույլտվության գործողության ժամկետը ոչ լրիվ տարով օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կարող է երկարաձգվել բացառապես ամիսներով):

(պարբերությունն ուժը կորցրել է 23.12.13 ՀՕ-133-Ն)

(19-րդ հոդվածը լրաց. 28.12.98 ՀՕ-277, լրաց., խմբ. 07.07.00 ՀՕ-77, լրաց. 11.10.00 ՀՕ-99, փոփ., լրաց. 13.12.00 ՀՕ-123, լրաց. 02.05.01 ՀՕ-181, խմբ. 14.12.01 ՀՕ-283, խմբ., փոփ. 03.04.02 ՀՕ-321, լրաց. 29.05.02 ՀՕ-369-Ն, փոփ., խմբ. 11.12.02 ՀՕ-482-Ն, լրաց. 31.03.03 ՀՕ-523-Ն, խմբ. 17.12.03 ՀՕ-5-Ն, լրաց. 16.03.04 ՀՕ-51-Ն, խմբ., լրաց. 11.06.04 ՀՕ-102-Ն, խմբ. 28.09.04 ՀՕ-114-Ն, 08.12.04 ՀՕ-170-Ն, լրաց. 05.05.05 ՀՕ-99-Ն, խմբ., փոփ. 24.11.04 ՀՕ-151-Ն, խմբ. 25.05.05 ՀՕ-128-Ն, խմբ., լրաց. 25.05.05 ՀՕ-139-Ն, լրաց. 14.12.04 ՀՕ-47-Ն, փոփ. 04.10.05 ՀՕ-198-Ն, խմբ. 15.12.05 ՀՕ-11-Ն, 16.12.05 ՀՕ-30-Ն, լրաց. 23.03.06 ՀՕ-42-Ն, խմբ. 23.05.06 ՀՕ-93-Ն, լրաց. 23.05.08 ՀՕ-88-Ն, 20.12.06 ՀՕ-248-Ն, խմբ. 27.11.06 ՀՕ-198-Ն, լրաց. 27.11.06 ՀՕ-219-Ն, 05.12.06 ՀՕ-243-Ն, 13.06.06 ՀՕ-151-Ն, 25.12.06 ՀՕ-23-Ն, փոփ., խմբ., լրաց. 22.02.07 ՀՕ-117-Ն, խմբ., փոփ. 22.02.07 ՀՕ-85-Ն, փոփ. 09.04.07 ՀՕ-161-Ն, լրաց. 29.11.06 ՀՕ-229-Ն, 05.12.06 ՀՕ-238-Ն, փոփ. 25.12.06 ՀՕ-52-Ն, լրաց., փոփ. 09.04.07 ՀՕ-187-Ն, խմբ., լրաց. 11.10.07 ՀՕ-205-Ն, լրաց. 13.11.07 ՀՕ-266-Ն, փոփ. 19.05.08

ՀՕ-71-ն, լրաց., փոփ., խմբ. 21.08.08 ՀՕ-141-ն, լրաց. 21.08.08 ՀՕ-157-ն, խմբ. 22.10.08 ՀՕ-178-ն, փոփ. 19.03.09 ՀՕ-74-ն, լրաց. 22.10.08 ՀՕ-190-ն, լրաց. 28.04.09 ՀՕ-108-ն, 28.04.09 ՀՕ-112-ն, 26.12.08 ՀՕ-2-ն, խմբ., փոփ. 10.07.09 ՀՕ-164-ն, խմբ. 20.05.10 ՀՕ-86-ն, լրաց., փոփ. 04.02.10 ՀՕ-13-ն, խմբ. 16.09.10 ՀՕ-121-ն, փոփ., խմբ. 08.12.10 ՀՕ-242-ն, լրաց., փոփ., 22.12.10 ՀՕ-283-ն, փոփ. 25.05.11 ՀՕ-201-ն, խմբ. 23.06.11 ՀՕ-231-ն, 11.05.11 ՀՕ-159-ն, փոփ. 28.11.11 ՀՕ-282-ն, 30.11.11 ՀՕ-302-ն, լրաց. 08.12.11 ՀՕ-326-ն, փոփ. 08.12.11 ՀՕ-338-ն, խմբ., լրաց. 08.12.11 ՀՕ-350-ն, 06.12.12 ՀՕ-232-ն, փոփ. 29.04.13 ՀՕ-49-ն, խմբ. 19.06.13 ՀՕ-88-ն, փոփ., խմբ. 23.12.13 ՀՕ-133-ն, փոփ. 19.06.13 ՀՕ-85-ն, լրաց. 21.06.14 ՀՕ-111-ն, խմբ. 20.11.14 ՀՕ-167-ն, խմբ., լրաց. 20.11.14 ՀՕ-171-ն, լրաց. 01.12.14 ՀՕ-196-ն, փոփ. 13.11.15 ՀՕ-124-ն, լրաց. 18.12.15 ՀՕ-204-ն, 23.06.15 ՀՕ-112-ն, 21.12.15 ՀՕ-10-ն, 06.10.15 ՀՕ-114-ն, 21.12.15 ՀՕ-20-ն, 17.05.16 ՀՕ-88-ն, փոփ. 23.12.16 ՀՕ-218-ն, խմբ. 16.12.16 ՀՕ-19-ն, փոփ. 25.10.17 ՀՕ-160-ն, 27.10.17 ՀՕ-171-ն, 17.11.17 ՀՕ-210-ն, խմբ. 31.05.17 ՀՕ-88-ն, 21.12.17 ՀՕ-265-ն, 08.02.18 ՀՕ-105-ն, 25.10.17 ՀՕ-163-ն, խմբ., լրաց. 06.12.17 ՀՕ-237-ն, փոփ. 07.02.18 ՀՕ-102-ն, փոփ., խմբ., լրաց. 25.06.19 ՀՕ-69-ն, խմբ. 31.05.19 ՀՕ-38-ն, խմբ. 02.03.18 ՀՕ-128-ն, փոփ. 04.12.19 ՀՕ-289-ն)

(25.06.19 [ՀՕ-69-Ն](#) օրենքն ունի 19-րդ հոդվածին վերաբերող անցումային դրույթներ:)